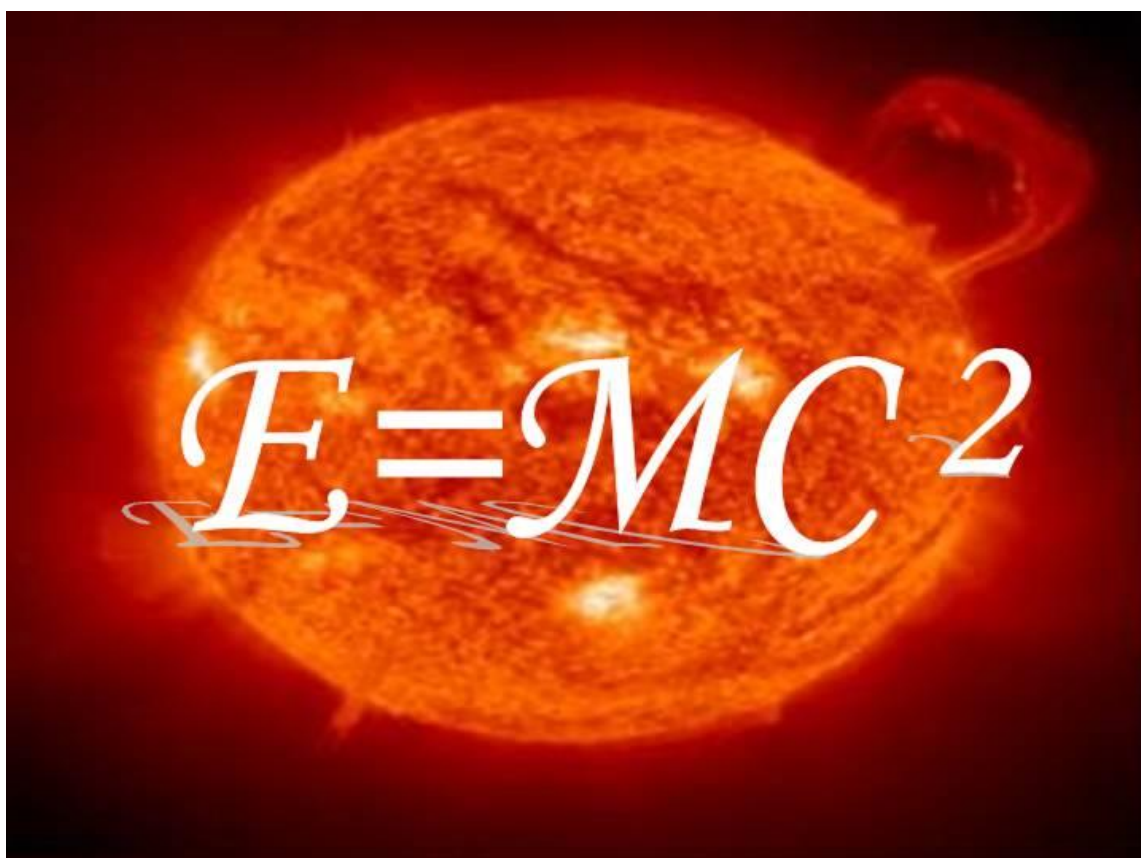

ВІДДІЛ ОСВІТИ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ
ДРОГОБИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ

Фізика у школах Дрогобича: з досвіду викладання

Методичний бюлетень

ДРОГОБИЧ
2014

ББК 22.3 р

УДК 53(477.83)(07)

Ф–50

Рекомендовано до друку науково-методичною радою

ММК відділу освіти Дрогобицької міської ради

(протокол № від . . 2014)

Рецензент:

Віра Шаромова – доцент кафедри природничо-математичної освіти Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, заслужений працівник освіти України

Відповідальний за випуск:

Галина Марчук – завідувач ММК відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради

Фізика у школах Дрогобича: з досвіду викладання. Методичний Ф–50 бюлетень / Упорядник Андрій Бурий. – Дрогобич: ММК відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради, 2014. – 64 с.

Методичний бюлетень укладений за персоналіїним принципом і містить стислу інформацію про провідних педагогів Дрогобича, які викладають фізику у закладах середньої освіти й досягають стабільно високої результативності праці.

Біографічні дані й орієнтири на використовувані вчителями методики навчання фізики дозволяють скласти адекватне уявлення про популярні сьогодні традиційні та інноваційні педагогічні технології.

УДК 53(477.83)(07)

ББК 22.3 р

@ А.Р.Бурий, упоряд., 2014

ВСТУП

Ідея систематизувати передовий досвід викладання фізики у школах Дрогобича далеко не нова, адже на рівні нашої області й України маємо чимало імен дрогобицьких учителів, які у різні роки своєю невтомною працею збагатили скарбничку досвіду викладання цієї непростой навчальної дисципліни.

З повним усвідомленням справи хочу зауважити, що фактично усі представлені у бюлетені вчителі є випускниками фізико-математичного факультету Дрогобицького педінституту, тож можемо стверджувати, що впродовж своєї історії наша альма-матер успішно виконувала роль справжньої кузні передових кадрів для шкіл не лише Дрогобиччини, але й усієї України.

Як відомо, перший набір на фізико-математичний факультет було здійснено ще у 1940 році, а перший повоєнний навчальний рік почався 1 вересня 1945 року. Першим деканом факультету був В.Й.Василенко, старший викладач кафедри математики. Упродовж 1951–1960 й 1968–1971 рр. факультет очолював В.О.Павлов, який працював на кафедрі вищої математики. Після об'єднання з Львівським педінститутом факультетом керував інженер за фахом доцент В.А.Шереметьєв.

Умілим організатором наукової роботи запам'ятався майбутнім вчителям фізики А.Д.Шнейдер, який докладав багато зусиль для того, щоб факультет працював злагоджено, дбав про якість навчального процесу та згуртував навколо себе талановитих молодих науковців. З 1971 року деканом фізичного факультету став І.С.Жмурко, який був ініціатором оновлення лабораторій, створив спеціалізовані лабораторії, започаткував виготовлення спеціальних лабораторних столів, стендів, макетів та ін. допоміжних засобів навчальної роботи.

Наступником І.С. Жмурка став В.В. Макаренко, якого після його переходу на іншу роботу змінив В.М. Цмоць. У 1987 році деканом факультету обирається Р.М. Луцишин, який намагався сприяти розвиткові усіх профільних кафедр. У 1992 році колектив факультету доручає керівництво професорові П.М.Ковальському (саме тоді укладач цього бюлетеня став студентом фізико-математичного факультету за спеціальністю «математика і фізика»).

З 1996 року й дотепер фізико-математичний факультет очолює професор В.І.Бойчук. За цей час факультет переріс в Інститут фізики, математики та інформатики, а з 1 вересня 2013 року шляхом об'єднання Інституту фізики, математики та інформатики, факультету економічної освіти і управління та інженерно-педагогічного факультету утворено Інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій. Під керівництвом В.Бойчука низка викладачів успішно захистили дисертації, поповнивши ряди науково-педагогічних кадрів фізмату.

Отримавши честь бути членом журі обласного етапу конкурсу «Вчитель року – 2013» у номінації «Фізика», я з приємністю зауважив одноставну думку колег про те, що найкращу методичну підготовку у викладанні фізики демонструють саме наші випускники.

Перше видання методичного бюлетеня «Фізика у школах Дрогобича: з досвіду викладання» вочевидь буде «першою ластівкою» у цьому напрямі, до того ж ми усвідомлюємо, що воно аж ніяк не претендує на широту охоплення методичної складової, та й не позбавлене низки недоліків, поява яких зумовлена браком інформації про вчителів, які уже давно на заслуженому відпочинку, та вчителів, яких уже немає серед живих. Маю надію продовжити почате, доповнивши бюлетень більш ґрунтовною інформацією, цікавими фактами з творчої та життєвої біографії учителів, розширивши уявлення про методичні засоби й освітні технології, застосовувані вчителями у навчальному процесі, а тому сподіваюсь на плідну співпрацю з керівниками шкіл, родинами й учнями різних навчальних закладів та всіма небайдужими.

Висловлюю щире подяку адміністраціям тих шкіл, які сприяли в отриманні та пошуку інформації, а також окремим вчителям, які погодились надати таку інформацію, та їхнім учням, які надали цінні відомості про своїх педагогів.

Андрій Бурий

Блажкевич Роман Григорович

Один із провідних учителів-предметників Дрогобича упродовж кількох десятиліть, справжній приклад вимогливості, наполегливості, принциповості й відданого служіння благородній справі прилучення учнівської молоді до вивчення фізики.

Народився 10 листопада 1937 року в с. Воля Якубова Дрогобицького району, в селянській родині. Батько все життя працював шевцем, а матір – у сільському господарстві.

1944 року вступив у 1-ий клас Волянської семирічної школи, яку закінчив у 1951 році. Тоді ж вступив у 8-ий клас СШ №1 м. Дрогобича, яку закінчив з срібною медаллю у 1954 році. Упродовж 1956–1959 рр. служив у лавах Радянської армії.

У 1960–1965 рр. навчався у Дрогобицькому державному педагогічному інституті на фізико-математичному факультеті.

Від 1965 року і до виходу на пенсію працював вчителем фізики середньої школи №1 м. Дрогобича.

За роки праці в СШ№1 неодноразово відзначений за старанне ставлення до праці та навчання учнів і підготовку численних призерів предметних олімпіад з фізики. Сьогодні на заслуженому відпочинку.

Бурій Андрій Романович

Народився 12 серпня 1975 року в Дрогобичі в родині вчителів, навчався у Дрогобицькій спеціалізованій школі I–III ступенів № 2, яку закінчив 1992 року зі золотою медаллю. Тоді ж вступив на фізико-математичний факультет Дрогобицького державного педінституту, який закінчив з відзнакою, отримавши фах учителя математики й фізики. Наступного року розпочав педагогічну діяльність у рідній школі на посаді спочатку вчителя інформатики, згодом – учителя фізики, математики та філософії. Тоді ж повернувся сумісником у Дрогобицький педінститут викладачем відділення філософії, реорганізованого пізніше (2006) у структурний елемент історичного факультету.

Учитель відзначається високим рівнем професійної та методичної підготовки, виявляє максимум творчої ініціативи у пошуках ефективних методів навчання, надаючи перевагу активним формам навчання на уроках фізики, математики, астрономії та філософії. Рівень викладання учителем цих навчальних дисциплін засвідчує високу професійну компетентність учителя, наявність у нього вміння організувати навчальний процес зі школярами середньої та старшої вікової ланок. Педагог володіє тими методами навчання, які видаються перспективними у світлі новітніх педагогічних тенденцій, адже у своїй роботі використовує елементи проблемно-розвивальної, проектної, інтерактивної технологій, перебуваючи у полі програм особистісно-зорієнтованого навчання. Це дозволяє вміло організувати самостійну пошукову діяльність школярів, впроваджувати кооперативні форми співробітництва, моделювання

ситуацій, залучаючи учнів у процес проектування уроків та позаурочних заходів, практикувати використання колективних наукових проектів старшокласників, приділяючи значну увагу дидактично нестандартним формам педагогічної взаємодії.

Впродовж останніх років учитель активно працює над проблемою «Спільна роль фізики, математики, астрономії та філософії у розвитку світогляду школярів». Способи вирішення цієї проблеми передбачають специфічність структури уроків, які вирізняються загальною системністю, продуманістю усіх етапів, ґрунтовністю підходу до вибору змісту навчального матеріалу за умови обов'язкового дотримання передбачених програмами навчальних дисциплін вимог щодо змістового компоненту фізики, математики, астрономії та філософії. Тож йдеться про присутність ґрунтовної концепції викладу навчального матеріалу у зв'язку із необхідністю вирішення обраної проблеми.

Готуючись до уроку, треба мати на увазі, що урок міжпредметного характеру повинен збуджувати інтерес учнів до встановлення зв'язку між предметами, мати конкретно сформульовану навчально-пізнавальну задачу, на уроці повинна бути забезпечена висока активна діяльність учнів із залучення знань з інших предметів.

Андрій Романович проводив численні показові уроки для педагогів школи, вчителів та керівників навчальних закладів міст Дрогобича та Стебника. Найбільш вдалимими були уроки «Закон Ома для кола змінного струму», «Теплова дія електричного струму. Закон Джоуля–Ленца», «Випаровування. Конденсація. Кипіння», «Елементи теорії відносності», «Постійні магніти. Магнітне поле Землі» (бінарний урок фізики німецькою мовою, проведений спільно з Г.І.Джурою), «Філософія доби Середньовіччя». Значну увагу вчитель приділяє позакласній роботі з предмету, проводячи відкриті вікторини, брейн-ринги та ін. інтелектуальні змагання з фізики. Щороку велика кількість учнів школи беруть участь у

Всеукраїнському фізичному конкурсі «Левеня», який проводить Львівський фізико-математичний ліцей.

Досягає стабільно високої результативності праці. У різні роки період більш як півсотні його учнів були переможцями II і III етапів Всеукраїнської олімпіади з фізики, астрономії, математики (деякі учні по кілька разів), учасниками конкурсів («Левеня») та науково-практичних конференцій («Еколого-валеологічна культура: вибір XXI століття») тощо, активними пошукувачами шкільного наукового товариства «Еврика».

Серед методичних і наукових публікацій А.Р.Бурого такі:

1. Бурий А.Р. Спільна роль фізики, математики, астрономії та філософії у розвитку світогляду школярів: методичний посібник для учителів / Андрій Бурий. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 100 с. (4,15 др. арк.)
2. Бурий А.Р., Джура Г.І. Постійні магніти. Магнітне поле Землі. Бінарний урок фізики та німецької мови у 9-ому класі / Андрій Бурий, Галина Джура // Інтеграція навчального процесу як сучасна освітня технологія. – Дрогобич: ММК відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради, 2013. – С. 33–47. (0,45 др. арк.)
3. Історія української філософії. Хрестоматія: У 2-х томах. Том перший [для студентів гуманітарних спеціальностей ВНЗ] / Упорядник Андрій Бурий. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. – 798 с. (59,1 др. арк.)
4. Історія української філософії. Хрестоматія: У 2-х томах. Том другий [для студентів гуманітарних спеціальностей ВНЗ] / Упорядник Андрій Бурий. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. – 784 с. (62,8 др. арк.)

5. Бурий А. Р. До проблеми антропологічних вимірів онтології екзистенціалізму / А. Р. Бурий // Наукові записки. Серія «Філософія». Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 11. – 2012. – С. 127–138. (0,71 др. арк.).
6. Бурий А.Р. Метаморфози святості очима європейського кіно / А.Р.Бурий // Філософські пошуки. – Вип. XXXII. – Львів–Одеса: Видавництво «Cogito» – Центр Європи, 2010. – С. 287–301. (0,9 др. арк.)

Всього в арсеналі вчителя уже понад 60 публікацій, у тому числі 25 статей у фахових наукових виданнях України, загальним обсягом понад 3500 сторінок.

Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 22.12.2011 р. А.Р.Бурому присуджено науковий ступінь кандидата філософських наук. Нагороджений грамотами й численними подяками Головного управління освіти і науки Львівської облдержадміністрації. Учитель-методист.

Зараз є членом двох творчих майстерень при Львівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, активним учасником методичного об'єднання вчителів фізики м. Дрогобича, постійно бере участь як член журі чи керівник команд у роботі різних етапів олімпіад з фізики та астрономії.

Від упорядника

У своїй педагогічній діяльності я завжди із вдячністю згадую тих учителів та викладачів, які свого часу вчили мене фаховій майстерності. Тому не дивно, що афоризм Умберто Еко про те, що «карлики, які стоять на плечах гігантів, бачать далі, ніж гіганти», є моїм педагогічним кредо, накладаючи на мене відповідальність за результати праці.

Крім того, я цілком переконаний, що найкраща новація у викладанні фізики – це традиційний урок.

Винарчик Лідія Максимівна

Народилася 23 листопада 1950 року у м. Бориславі Львівської області. Виховувалась у робітничій родині: батько працював старшим оператором 8-ого нафтопромислу, матір була домогосподаркою, займалась вихованням дітей.

У вересні 1957 р. почала навчання у 1-ому класі Бориславської середньої школи № 1, яку закінчила 1967 р. Школа, у якій навчалась Лідія Максимівна, була опорною школою області. Під час навчання учениця була переможницею шкільних, міських та обласних олімпіад з фізики, хімії, математики, географії. У 1967 році вступила на фізико-математичний факультет Дрогобицького педінституту, який закінчила 1972 року, здобувши спеціальність вчителя фізики й електротехніки. За час навчання в інституті (та й дотепер) була неформальним лідером серед однокурсників, її ім'я внесене до книги пошани Франкового вишу як одна з найкращих студенток.

Після закінчення навчання одержала скерування у Дрогобицьку спеціалізовану школу № 2, де працює до сьогодні. За час праці мала багато переможців шкільних, міських та обласних олімпіад з фізики. Деякі її учні здобули фізичні спеціальності, дехто навіть захистив кандидатські й докторські дисертації (зокрема, варто відзначити очільника кафедри загально технічних дисциплін Львівської академії ветеринарної медицини професора Богдана Ціжа – випускника 1974 року, якого у 2002 р. було обрано академіком Академії зв'язку України, а також Зоряну Гель-Веселу, яка захистилась у Німеччині).

Нагороджена численними грамотами міського та обласного відділів освіти, грамотою Міністерства освіти і науки України, відзнакою «Відмінник освіти України». Сьогодні працює над проблемою використання інтерактивних методів навчання та знаково-символічної наочності на уроках фізики.

Педагогічне кредо: виховати добрих, чесних, сумлінних людей, патріотів своєї Батьківщини. Відзначається підвищеною принциповістю, вимогливістю, прагненням до справедливості.

Спогади про Лідію Максимівну – це спогади про добру, порядну, чесну і справедливу людину, яка завжди сумлінно виконує свої педагогічні обов'язки. ... хочемо подякувати їй за материнську любов і прагнення виховати нас чесними, сумлінними патріотами нашої Батьківщини.

З повагою і вдячністю, Євген і Мар'ян Домбровські
(випускники 2005 і 2012 рр.).

Учительська біографія Лідії Максимівни – це шлях пошуку авторських технологій, який вона натхненно проходила у шкільній лабораторії, яке зветься «Урок». Минуло 30 років, відколи школа й підручники залишилися позаду, але завжди пам'ятатимуться Вчитель, його слово, погляд, ставлення до учнів. Її педагогічне кредо – бажання не нашкодити, а допомогти кожній дитині розвинути її індивідуальність. Вона завжди з нами, а ми – з нею; її випускники несуть у своїх серцях золотий засів, що сіяла своїми вмільми та щедрими руками день у день, з року в рік наша Лідія Максимівна.

Лідія Максимівна завжди готова прийти на допомогу, порадити й підтримати. Тому-то й девізом нашого класного колективу стали вірші Василя Симоненка:

Можна жити, а можна існувати.

Можна думати – можна повторять.

Та не можуть душу зігрівати

Ті, що не палають н горять!

10–А клас випуску 1080 року.

Возняк Володимир Христофорович

*Радість бачити і розуміти є
найпрекраснішим подарунком
природи
А. Ейнштейн*

*Треба навчити своїх учнів не
лише дивитись, але й бачити,
тне лише знати,
але й розуміти
К. Ушинський*

Возняк Володимир
Христофорович народився 23
лютого 1943 року на території
сьогоднішньої Польщі
(Краківська обл., Горлицький
район, с. Долина). У 1946 р.

депортований на Україну. Проживав з батьками в селі Рихтичі
Львівської області. У 1960 році закінчив Рихтицьку середню школу і
вступив на навчання у Дрогобицький державний педагогічний інститут ім.
І.Франка.

1965 року, отримавши диплом учителя фізики і загально-технічних
дисциплін, поїхав працювати учителем фізики в республіку Казахстан.
Протягом 1966 року перебував у лавах Радянської армії. Після звільнення з
армії працював на посаді вчителя фізики в Чайковицькій середній школі
Самбірського району. 1972 року переїхав на проживання в м. Дрогобич і
влаштувався на роботу вчителем фізики й астрономії у загальноосвітню
школу №7 м. Стебника. У 1986 році відкрила свої двері ЗОШ №18
м. Стебника, куди перевівся на посаду вчителя фізики і астрономії.

Уже 48 років, працюючи на своїй педагогічній ниві, він віддає учням
своє серце, знання і розум. Віддає своє серце тому, що дуже добрий як

людина, віддає знання і розум, бо надзвичайно розумний учитель. За його працю, методичні розробки йому присвоєно звання «учитель-методист». За час роботи в школі працював над проблемою «Викладання інтерференції та дифракції в курсі фізики середньої школи». Вивчивши це питання, розробив методичні рекомендації на допомогу вчителям фізики щодо пояснення у шкільному курсі виникнення явищ інтерференції і дифракції, використовуючи механічні хвилі, що вважає значно доступнішим і цікавішим для учнів. Сьогодні працює над проблемою «Алгоритми розв'язування фізичних задач».

Його учні – багаторазові переможці міських олімпіад та конкурсів з фізики.

Володимир Христофорович – творець невеликої астрономічної обсерваторії з телескопами і приладами, яка розміщена в

кабінеті фізики. Не шкодуючи свого вільного час, вечорами він збирає біля себе старшокласників і розповідає їм про небесні світила, Чумацький Шлях, будову Галактики. І все це робить з великою любов'ю як до свого предмету, так і до дітей, стараючись передати їм всі знання, які роками накопичував сам.

Володимир Христофорович – керівник шкільного туристично-красознавчого гуртка. Усі походи, екскурсії здійснюються безпосередньо під його керівництвом. Він вчить дітей бачити й оберігати красу рідного краю. Спільно з учнями працює волонтером у Доброгостівському лісництві та щороку висаджує лісові культури на площі 3–4 га.

Учитель бере активну участь у громадській роботі. Мешканці Стебника обрали його депутатом Дрогобицької міської ради за його відданість справі – служити людям і жити для людей.

Мета педагога – навчити дітей дивитися і бачити красу Землі, бачити і розуміти фізичні явища, які відбуваються на ній, не тільки завчити фізичні формули, але й уміти застосовувати їх на практиці, виплекати з дитини, яка переступає поріг фізкабінету, розумного учня.

Вусата Галина Григорівна

Учитель Дрогобицької
загальноосвітньої школи № 4
з поглибленим вивченням
англійської мови.

Педагогічний стаж – 28 років.
Педагогічний стаж за спеціальністю – 8 років. Освіта – повна вища.
Кваліфікаційна категорія – «спеціаліст першої категорії» Викладає фізику, астрономію, природознавство. Освіта: Дрогобицький державний педагогічний інститут імені Івана Франка (1985).
Спеціальність: математика і фізика.

Науково-методична проблема: «Розвиток логічного мислення учнів на уроках фізики через розв'язування задач».

Науково-методична діяльність:

- Співпраця з міським методичним об'єднанням фізики
- Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі
- Відпрацювання технології особистісно-орієнтованого уроку
- Підготовка учнів до участі у предметних олімпіадах
- Застосування мультимедійних засобів навчання

Учитель широко використовує у своїй роботі прийоми інтерактивного навчання: «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Навчаючи – вчусь», застосовує ігрові ситуації.

Гаврилюк Любомир Михайлович

Справжній патріарх дрогобицького шкільництва, абсолютний лідер у справі залучення учнівської молоді до технічної творчості фактично упродовж півстоліття.

Народився 20 квітня 1941 року в Дрогобичі. З 1948 до 1958 р. навчався в середній школі №1. У 1958 році вступив на фізмат Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка. У 1963 р. закінчив інститут за спеціальністю «математика і фізика». Був скерований на роботу у Волинську область, у с. Берестяни Цуманського району.

15 листопада 1963р. був призваний в армію і скерований у Новоград-Волинську ШМАС (школу молодих авіаспеціалістів). Школу закінчив за спеціальністю «радіо- й електрообладнання літаків та гвинтокрилів». Службу закінчив 19 серпня 1965 р. в Івано-Франківському ДАРМІ, де обслуговував автопілоти літаків і гвинтокрилів.

Після служби в армії працював у СШ №5 м. Дрогобича на посаді вчителя креслення і праці. У 1966р. був переведений до СШ №2 м. Дрогобича на посаду вчителя фізики, математики і креслення.

Теми, над якими працював Любомир Михайлович:

- ❖ 1986 р. – «Система роботи вчителя фізики з розвитку творчої активності школярів»;
- ❖ 2003 р. – «Розвиток технічної творчості учнів як засіб первинної бізнес-орієнтації»;
- ❖ 2000 р. – «Напрямки розвитку енергетичної освіти при вивченні курсу фізики середньої школи»;

- ❖ 2003 р. – «Формування економічної й екологічної культури учнів на уроках фізики в середній школі»;
- ❖ 2005 р. – «Традиційні і нетрадиційні види енергетики: енергія Сонця, вітру, біоенергетика»;
- ❖ 2007 р. – «Ресурси України у сонячній та вітровій енергетиці. Енергія сонця та вітру в дії»;
- ❖ 2013 р. – «Розвиток творчої активності моделістів трасового моделізму».

У 1970 р. було створено наукове товариство «Еврика», де Любомир Михайлович очолив раду фізико-технічної секції. Під його керівництвом виготовлялись прилади, створювались реферати, які брали участь в обласних олімпіадах з фізики. У 1980 р. була проведена модернізація фізичного кабінету, який став творчою лабораторією для вчителів і учнів.

Багато учнів Любомира Михайловича продовжували навчання у фізико-математичних вищих навчальних закладах: Кошелюк Мирослав, Слонський Ігор, Сюта Любомир, Кобилецький Роман, Захарія Любов, Хлопик Роман, Гаврилюк Юрій. Ці учні були неодноразовими переможцями міських та обласних фізичних олімпіад. Процикевич Ігор після університету працював у Західному науковому центрі, зараз керує УАРНетом. Копельців Юрій закінчив Львівську політехніку, захистив дисертацію і працює у «Львівській політехніці».

У 1983 р. радіотехнічний гурток школи виготовив комплект приладів для лабораторного практикуму. Універсальний прилад з фізики (звуковий генератор, підсилювач Н4, випрямляч), сконструйований Здебським Анатолієм, Войновичем Олександром, Голубовим Леонідом, зайняв друге місце на республіканській виставці технічної творчості. Універсальний прилад для вимірювання параметрів транзисторів Войтовича Олександра й електростатичний двигун Семегена Мар'яна відзначені дипломами II ступеня. На фізичних олімпіадах реферати Кобилецького Романа, Хлопика Романа, Явора Олега, Цапа Миколи займали I і II місця.

Здебський Анатолій був триразовим переможцем обласних змагань зі швидкісного складання радіоконструкцій.

Автомодельний спорт в школі почався з кордових контурних моделей. В місті школа виставляла три команди «Еврика», «Ромашка» і серед 15 команд ділили між собою I–II–III місця. На обласному рівні команда Любомира Михайловича займала I та II місця. Переможцями змагань були Гаврилюк Юрій, Турчин Андрій, Шишко Степан, Сипливий Ігор, Гаврилюк Оксана, Панасюк Леся.

Наступний етап – кадрові дорослі моделі. У цьому класі модельна школа – єдина серед станцій ЮТ області і України. На кубку області з кордових (дорослих) моделей команда систематично займала I і II місця. Найкращими спортсменами були Гринаш Олег, Гринаш Андрій, Гаврилюк Юрій, Сипливий Ігор, Стецко Віктор, Здебський Павло, Григор'єв Олег, Котляр Роман, Ярема Роман, Буга Андрій, Бахтаяров Юрій.

Автомодельних гуртків у школі на сьогодні три. У класі трасових та кордових моделей найкращими спортсменами були Ярема Роман, Здебський Павло, Буга Андрій, Котляр Роман, брати Грищики. Сьогодні честь школи захищають Мак Володимир, Андрієвський Роман, Лех Олександр, Куцюк Станіслав, Череватий Микола. Цього року команда школи виступала на кубку України, який відбувся у м. Стрий 1–3 листопада 2013 р., посівши III місце серед областей України.

За час своєї плідної діяльності Любомир Михайлович отримав безліч відзнак, серед яких: премія ім. Н.Крупської (1967) й почесна грамота Міністерства освіти СРСР (1967) «Відмінник народної освіти» (1981), учитель-методист (1986), «Відмінник освіти України» (2000), грамота Українського державного центру науково-технічної творчості учнівської молоді (2000), почесна грамота Міністерства освіти і науки України (2007), подяка Президента України В.Ющенка (2009), почесна грамота ЦВК України (2010).

Григорович Андрій Геннадійович

Народився 28 березня 1969 року у м. Дрогобичі. У 1986 р. зі золотою медаллю закінчив Дрогобицьку середню школу № 1 імені Івана Франка. Тоді ж вступив на навчання на фізико-математичний факультет Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка. З 1987 по 1989 рік проходив дійсну строкову військову службу. У 1990 р. зайняв друге місце на республіканській олімпіаді з фізики серед студентів.

У 1993 році завершив навчання в інституті, отримавши диплом з відзнакою й кваліфікацію вчителя фізики та математики. З 1992 року працює вчителем фізики та інформатики Дрогобицького педагогічного ліцею. У 2005 р. з відзнакою завершив навчання на факультеті післядипломної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, отримав спеціальність математика-програміста, викладача інформатики. З березня 2007 р. – заступник директора Дрогобицького педагогічного ліцею з науково-методичної роботи.

Зі серпня 2007 р. – викладач, а з січня 2011 р. – старший викладач кафедри інформаційних систем і технологій Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Голова методичного об'єднання вчителів інформатики міст Дрогобича та Стебника. Учитель вищої категорії, вчитель-методист, відмінник освіти України.

20 грудня 2013 року у Національному університеті «Львівська політехніка» успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 01.05.03. –

«Математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин та систем» (тема – «Прикладні програмні системи зі сховищем даних на основі ненормалізованих відношень»).

Коло проблем, над якими вчитель працює чи працював: інформатизація освіти, використання інформаційних технологій при вивченні фізики, подання та опрацювання ненормалізованих відношень у сховищах даних.

Список опублікованих робіт Григоровича Андрія Геннадійовича такі:

1. Григорович А.Г., Григорович Г.М., Ковальський П. М. Одержання і властивості гетероструктур на основі селеніду і телуриду цинку // IV Міжнародна конференція з фізики і технології тонких плівок. – Івано-Франківськ, 1993. – Частина I. – С. 125.
2. Григорович А.Г., Григорович Г.М., Ковальський П.М. Фоточутливість гетеропереходів ZnSe-ZnTe // II Українська конференція «Матеріалознавство і фізика напівпровідникових фаз змінного складу». – Ніжин: НДПІ ім. М.В. Гоголя, 1993.– Частина I.– С. 94 – 96.
3. Григорович А.Г., Заяць О.В. З досвіду впровадження модульно-рейтингової системи вивчення математики та інформатики // Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасний стан і перспективи шкільних курсів математики та інформатики у зв'язку з реформуванням у галузі освіти». – Дрогобич, 2000. – С. 48 – 50.
4. Григорович А.Г., Заяць О. В. З досвіду проведення перевідних екзаменів з математики // Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасний стан і перспективи шкільних курсів математики та інформатики у зв'язку з реформуванням у галузі освіти». – Дрогобич, 2000. – С. 107 – 108.
5. Григорович Андрій. Системний підхід до створення мультимедійних педагогічних програмних засобів (на прикладі лекційного курсу квантової фізики) // Людинознавчі студії: Збірник наукових праць

- Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – Дрогобич: Вимір, 2001. – Випуск третій. – С.184 – 193.
6. Григорович А.Г., Григорович В. Г., Лукін Р.І., Сосяк Р.М. З досвіду розробки та впровадження моделюючих навчальних програм у шкільний курс фізики. // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць у 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ КДПУ, 2001. – Т.2: Теорія та методика навчання фізики. – С.98 – 103.
  7. Борецький Л.М., Григорович А.Г. Комп'ютерне тестування – оптимальне розв'язання проблеми перевантаження вчителя при тематичному оцінюванні знань учнів // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2001. – №5. – С. 22 – 23.
  8. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. З досвіду проведення дворівневого перевідного екзамену з фізики в Дрогобицькому педагогічному ліцеї // Всеукраїнська науково-практична конференція «Стратегічні проблеми формування змісту курсів фізики та астрономії в системі загальної середньої освіти». – Львів, 2002. – С.37.
  9. Заяць О., Григорович А., Хлопик Р. Формування творчої особистості у процесі вивчення предметів фізико-математичного циклу в Дрогобицькому педагогічному ліцеї // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць в 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НацМетАУ, 2002. – Т.2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 95–98.
  10. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Методика організації та проведення літньої навчальної практики з фізики в Дрогобицькому педагогічному ліцеї // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск 4: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2004. – Т.2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 142–145.

11. Григорович А.Г., Григорович В.Г. Просторові бази даних: сучасний стан і тенденції розвитку // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 519. Інформаційні системи та мережі. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – С. 91–114.
12. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Організація та методика проведення фізико-математичного фестивалю // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск V: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2005. – Т. 2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 102–105.
13. Григорович А.Г., Григорович В.Г. Ненормалізовані відношення: історія, концепції та тенденції розвитку. Частина I. Базові поняття, концептуальне моделювання, модель Версо // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 549. Інформаційні системи та мережі. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. – С. 68–82.
14. Hryhorovych A., Hryhorovych V. Realization of operation with nested relations // Міжнародна науково-технічна конференція «Комп'ютерні науки та інформаційні технології». Тези доповідей. – Львів: Видавництво «Українські технології», 2006. – С. 120–124.
15. Григорович А.Г., Григорович В.Г. Ненормалізовані відношення: історія, концепції та тенденції розвитку. Частина 2. Розділена нормальна форма та реструктурування ненормалізованих відношень // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 589. Інформаційні системи та мережі. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2007. – С. 68–84.
16. Григорович А.Г., Григорович В.Г. Ненормалізовані відношення: історія, концепції та тенденції розвитку. Частина 3. Реалізація ненормалізованих відношень // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». № 610. Інформаційні системи та мережі. –

Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – С. 101–118.

17. Григорович А.Г., Григорович В.Г. Освітній напрям «Інженерія даних та знань» в галузі знань «Комп'ютинг» // Матеріали науково-методичного семінару «Інформаційні технології в навчальному процесі». – Одеса: Вид. ВМВ. – 2009. – С.58–62.
18. Заяць О.В., Григорович А.Г. Шляхи підвищення інформатизації управління сучасною освітою. // Управління якістю – ефективність та довіра громади: матеріали конференції з впровадження міжнародних стандартів у рамках проведення Дня Європи та реалізації проекту «Бориспіль – місто якості»/ [За ред. Л.Горшкова; упор. В.Дмитрієв та ін.]. – Бориспіль: Креативна агенція «Прінт–студія», 2010. – С.127–130.
19. Григорович А.Г., Заяць О.В., Заяць М.І. Інформатизація як фактор підвищення ефективності управління сучасною освітою. // Молодь і ринок. Щомісячний науково-педагогічний журнал. – 2011. – №4 (75). – С.28–32.
20. Григорович А.Г., Заяць О.В., Заяць М.І. Форми і методи управління освітою у країнах Європи, Азії, США. // Вища освіта України – Додаток 2 до №3, том III (28) – 2011 р. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С.329–341.
21. Григорович А.Г., Заяць О.В., Гладкевич М.І. Наукове товариство як форма організації науково-пошукової роботи ліцеїстів. // Молодь і ринок: Щомісячний науково-педагогічний журнал. – 2012. – №2 (85). – С. 84–89.
22. Заяць О.В., Григорович А.Г., Гладкевич М.І. Організація навчальної практики методом проектів у Дрогобицькому педагогічному ліцеї. // Молодь і ринок: Щомісячний науково-педагогічний журнал. – №3 (86), 2012. – С. 48–51.

23. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в позаурочній роботі з фізики. // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: збірник наукових праць. Випуск X: в 3-х томах – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2012. – Т.2 : Теорія та методика навчання фізики. – С.116–123.
24. Організація навчальної практики методом проектів: методичний посібник / Гладкевич М.І., Григорович А.Г., Заяць О.В., Кишакевич Ю.Л., Проць Л.С., Рубель О.М., Середня О.М., Сосяк Р.М., Хлопик Р.М. / Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2012. – 70 с.
25. Григорович А.Г., Сосяк Р.М. Формування фізичних знань та розвиток технічної творчості учнів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. // Materials of the IX International research and practice conference «Actual problems of science and educations», 20–21 January 2013 // Scientific journal «Aspect». – Donetsk: «Tsyfrovaaya tipografia» Ltd, 2013. – С.40–42.

За час педагогічної діяльності А.Григорович підготував 31 переможця міських та 35 призерів обласних олімпіад, конкурсів, турнірів.

Грицай Валентина Михайлівна

Учитель Дрогобицької

загальноосвітньої школи № 14.

Народилась 7 січня 1946 року в с. Красна Знаменка Кузнецького району Кемеровської області. У 1959 році разом з батьками переїхала в Дрогобич. 1964 року закінчила середню школу № 2 і вступила на фізико-математичний факультет Дрогобицького педінституту імені Івана Франка.

Після закінчення інституту у 1968 році була скерована в розпорядження Ленінського району м. Красноярська. З 1968 до 1971 р. працювала вчителем фізики в школах №№ 50 і 52 цього міста. У зв'язку зі зміною місця проживання з 1971 до 1973 р. працювала у школах Дрогобицького району.

Від часу заснування середньої школи № 14 працювала вчителем фізики цієї школи. Нагороджена значком «Відмінник народної освіти».

Коло проблем, над розв'язанням яких працювала Валентина Михайлівна:

I. Створення двох кабінетів фізики та лаборантської:

1. Оснащення кабінетів приладами і матеріалами для дослідів, експериментів, проведення лабораторних робіт та фізичного практикуму.

2. Оформлення кабінетів, підсобних приміщень.

3. Електрифікація столів учнівських та вчительського.

4. Автоматизація затемнених вікон, руху крану, підсвічування стендів.

II. Методична робота:

1.ТЗН на уроках фізики.

2. Графіки в курсі фізики середньої школи.

3.Удосконалення процесу навчання фізики, шляхи активізації пізнавальної діяльності школярів.

4.Розвиток пізнавальних інтересів учнів у процесі викладання фізики у профільній школі.

Учні В.М.Грицай неодноразово були переможцями предметних олімпіад різних рівнів. Валентина Михайлівна, «спеціаліст вищої категорії», «Старший вчитель», відмінно володіла методикою викладання фізики, доступно й чітко здійснювала виклад нового матеріалу, не втрачаючи при цьому високого рівня науковості. Розробила систему уроків узагальнення й систематизації знань учнів. Постійно працювала над фаховим самовдосконаленням, а саме: над проблемами і методами унітенсифікації сучасного уроку, активізацією розумової діяльності на уроках фізики. Урокам Валентини Михайлівни були притаманні послідовне й ефективно використання фізичного експерименту, насамперед демонстраційного, як засобу перевірки теоретичних висновків і демонстрації застосування фізики на практиці.

Вчитель виховувала в учнів звичку до постійної праці, виробляла вміння зосереджувати увагу, виділяти й запам'ятовувати головне. Багато уваги приділяла мотивації навчання, розкриваючи цікаві факти з історії фізики і астрономії, показуючи зв'язок фізики з іншими науками.

Урокам Валентини Михайлівни були притаманні атмосфера доброзичливості, співробітництва вчителя і учнів. Як результат – ефективні форми й методи навчання, які використовувала вчитель, дали можливість довести до розуміння кожного учня складні фізичні явища й закони. Відома своєю принциповістю та обґрунтованістю в оцінюванні знань учнів.

Добуш Степанія Іванівна

Учитель Стебницької загальноосвітньої школи № 7 Добуш (Варивода) Степанія Іванівна народилася 5 липня 1937 року у с. Колпець Дрогобицького району Дрогобицької обл. (тепер м. Стебник). У 1943р. пішла у перший клас Колпецької семирічної школи. Закінчивши сім класів, перейшла навчатися у Стебницьку середню школу. В 1953 р., закінчивши цю

школу, вступила у Дрогобицький педагогічний інститут на фізико-математичний факультет за спеціальністю «фізика».

У 1957 р. закінчила інститут і була прийнята на роботу вчителя фізики в Бортницьку середню школу. 1959 року перейшла працювати вчителем математики у Долішньолужецьку восьмирічну школу Дрогобицького р-ну. У 1960р. була переведена на посаду вчителя фізики і математики у Колпецьку восьмирічну школу, а у 1965 р. – на посаду заступника директора цієї школи.

1967 року перейшла працювати вчителем математики і фізики Стебницької восьмирічної школи №11. У 1969 р. була переведена на посаду вчителя фізики у Стебницьку СШ №7, де працювала аж до виходу на пенсію (1993). Нагороджена відзнакою «Переможець соціалістичного змагання 1975 р.», свідоцтвом про занесення у книгу пошани школи, почесною грамотою Міністерства освіти УРСР (1982), грамотами відділу народної освіти Львівського обласного відділу народної освіти (1977, 1987) та ін. Упродовж 17 років була головою профспілки школи №7 і має почесні грамоти (1981, 1984, 1989 рр.).

Постійно працювала над питанням «Індивідуальна робота з учнями при вивченні нового матеріалу». Учні школи були постійними учасниками міських та обласних олімпіад з фізики. У 1987 р. Давидчак Руслан і Варивода Микола були учасниками республіканської олімпіади з фізики.

1988 року Степанію Іванівну нагороджено значком «Відмінник народної освіти», тоді ж присвоєно педагогічне звання «Старший вчитель». З 1969 до 1975 р. була головою організації товариства «Знання».

Долгун Ярослав Іванович

Учитель фізики Дрогобицької гімназії
(з 1994 року).

Педагогічний стаж 36 років. Спеціаліст вищої категорії, учитель-методист. Закінчив Дрогобицький педінститут.

Педагогічне кредо вчителя: «Далеко не кожному призначено винайти порох, але майстром у своїй справі повинен стати кожен».

Ярослав Іванович працює над науково-методичною проблемою «Використання інноваційних технологій у вивченні фізики».

Сьогодні Я.І.Долгун керує методичним об'єднанням учителів природничих дисциплін у Дрогобицькій гімназії; є членом творчої групи вчителів фізики Львівської області при Львівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти; членом творчої групи вчителів природознавства при ММК Дрогобицького відділу освіти. Крім того, Ярослав Іванович – координатор конкурсів у гімназії «Левеня» та «Колосок» у Дрогобицькій гімназії.

За час роботи у гімназії підготував 35 призерів міської, 17 призерів обласної та 1 призера Всеукраїнської олімпіад з фізики.

Активний учасник курсів і семінарів, методичних фестивалів, учасник колегії Міністерства освіти України (Київ, 2010). Автор статті «Модульне навчання – вузлова ланка у розвитку вчителя і учня» (2008), а також публікації уроку-діалогу «В гостях у панни Електризації» (збірка «Нетрадиційні уроки фізики: 7–9 клас»).

За досягнуті успіхи у справі навчання та виховання учнівської молоді, популяризацію фізики та логіки, активну участь в організації і проведенні III етапу Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів

Долгуна Я.І. нагороджено грамотами головного управління освіти і науки Львівської облдержадміністрації та Дрогобицького відділу освіти; грамотами міської та обласної організації профспілки працівників освіти і науки за вагомий особистий внесок голови профспілки гімназії у справу захисту соціально-економічних прав спілчан.

Єгунова Людмила Олександрівна

Хомич (Єгунова)

Людмила Олександрівна народилася 22 травня 1953 року в м. Закатали Азербайджанської РСР. У 1960 р. пішла у 1-ий клас Дрогобицької середньої школи №3. Після її закінчення

(1970) вступила до Дрогобицького педагогічного інституту імені Івана Франка на фізичний факультет, який закінчила у 1975 році. Була скерована на роботу у Вишнянську восьмирічну школу Городоцького району Львівської області. Через два роки повертається до Дрогобича, де у 1977–1978 рр. працює викладачем фізики у Дрогобицькому ПТУ №15.

З 1978 до 1985 р. працювала в середній школі №5, а з 1985 року і дотепер – вчителем фізики ЗОШ №3.

За час роботи у цій школі Хомич Л.О. зарекомендувала себе як відповідальний досвідчений педагог та умілий організатор.

Уроки Людмили Олександрівни спрямовані на досконале володіння дітьми програми сучасної школи, на розвиток особистості, самосвідомості, інтелекту, емоційного світу та вольових якостей учня. Уроки вчитель проводить з урахуванням вікових та психологічних особливостей учнів згідно до сучасних вимог організації навчально-виховного процесу. Ставить конкретні цілі, поглиблює уявлення школярів про навколишній світ, розвиває їхнє образне, логічне мислення, здійснює патріотичне, естетичне, морально-естетичне виховання.

У 1989 році за успіхи у навчально-виховній роботі була нагороджена Почесною Грамотою Міністерства освіти УРСР. У 1994 році їй було

присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» та педагогічне звання «старший учитель».

Людмила Олександрівна володіє широким спектром стратегій навчання, вміє продукувати оригінальні, інноваційні ідеї, застосовує нестандартні форми проведення уроку, що забезпечує максимальну самостійність навчання учнів. Високий рівень засвоєння учнями знань забезпечується завдяки науковому підходові, систематизації знань, формуванню процесів мислення, вмінню порівнювати, аналізувати, виділяти головне, робити висновки.

Працюючи над завданням «як пробудити інтерес до предмету», «підштовхнути» учнів до самостійного розширення та поглиблення набутих знань, вчитель широко застосовує інтерактивну технологію. Людмила Олександрівна розробила багато цікавих ігрових моментів: фізичний бій, конкурс ерудитів, гра «Простіше від простого» та інші, які пожвавлюють навчальний процес, активізують пізнавальну діяльність учнів, наближають навчання до життя. Учні із задоволенням пишуть казки про пригоди у фізиці. На уроках вчителя панує творча доброзичлива атмосфера. Учні беруть активну участь у навчальному процесі. Глибокі знання дитячої психології дають можливість використовувати індивідуальний підхід до учнів, що забезпечує духовну єдність між вчителем та дитиною, без якої неможливо формувати гармонійну особистість.

Сьогодні Єгупова Л.О є головою міського методичного об'єднання вчителів фізики, часто виступає з цікавими доповідями, проводить відкриті уроки, допомагає своїм колегам.

Значну увагу приділяє роботі з обдарованими дітьми, веде індивідуальні заняття, залучає учнів до участі в олімпіадах та конкурсах, де учні Людмили Олександрівни неодноразово завойовували призові місця. Школярі також постійно беруть участь у конкурсах «Левеня» та «Колосок».

Вчителя нагороджували грамотами відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради та грамотами Головного управління освіти і науки Львівської облдержадміністрації за досягнуті успіхи у навчанні та вихованні учнівської молоді.

Працює над проблемою «Сприяння розвитку інтересу школярів до фізики шляхом активної діяльності учнів, зумовленої застосуванням інтерактивної технології навчання».

Іванців Любомира Миколаївна

Іванців Любомира Миколаївна народилась 21 квітня 1953 року в с. Лішня Дрогобицького району Львівської області. У 7 років пішла до школи, Лішнянську восьмирічну школу закінчила 1968 року. Два роки навчалася у середній школі №5 м.Дрогобича.

Протягом 1970–1975 рр. навчалася на фізико-математичному факультеті Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. У 1975 році закінчила інститут за спеціальністю «вчитель фізики й електротехніки». Упродовж 1975–1984 рр. працювала в середній школі № 6 м. Стебника на посаді вчителя фізики та вихователя групи продовженого дня.

З 1984 р. дотепер працює у середній школі № 17 м. Дрогобича на посаді вчителя фізики.

Працювала над проблемами «Методика вдосконалення проведення експерименту на уроках фізики», «Дослідницький метод як засіб підвищення інтересу до вивчення фізики», а зараз працює над проблемами «Впровадження інноваційних технологій у викладанні фізики» й «Тестова форма перевірки знань».

Важливим вважає не тільки озброювати учнів певною системою знань, але й навчати їх мислити і самостійно здобувати знання. Для цього використовує різні форми та методи проведення уроків і позаурочних заходів. Зокрема, проводить ігри «Ромашка», «Сходження на пік знань», «Фізичне доміно», «Найрозумніший» та ін., залучає учнів до участі у Всеукраїнському фізичному конкурсі «Левеня». Протягом багатьох років

учні Любомири Миколаївни були переможцями у міських олімпіадах з фізики.

Іванців Л.М. має репутацію вчителя, який дає ґрунтовні знання, викладає матеріал виразно, зрозуміло, доступно пояснює складні місця навчального матеріалу. Вчитель уміє створювати творчу атмосферу на уроці, досягати навчальної мети через розумні педагогічні вимоги. Любомира Миколаївна індивідуально ставиться до кожного учня та сприяє його особистому успіхові, а також застосовує різноманітні прийоми та форми для активізації діяльності учнів на уроці.

Учні високо оцінюють культурний рівень вчителя, її тактовність у спілкуванні, повагу до учнів, вміння організовувати учнівський колектив.

Іонова Ніна Олександрівна

Народилась в 1954 році у місті Дрогобич. 1961 року поступила в перший клас середньої школи № 3. Навчалась добре. Легко давались точні предмети. Фізику у неї викладала Шаблій Дарія Сергіївна. Чудовий викладач, гарний фахівець – саме вона справила на неї найбільший вплив, виховала любов до фізики, яка в майбутньому допомогла обрати професію.

Після закінчення школи Ніна Олександрівна вступила у Дрогобицький педагогічний інститут на фізичний факультет, де навчалась 5 років і отримала вищу освіту і диплом вчителя.

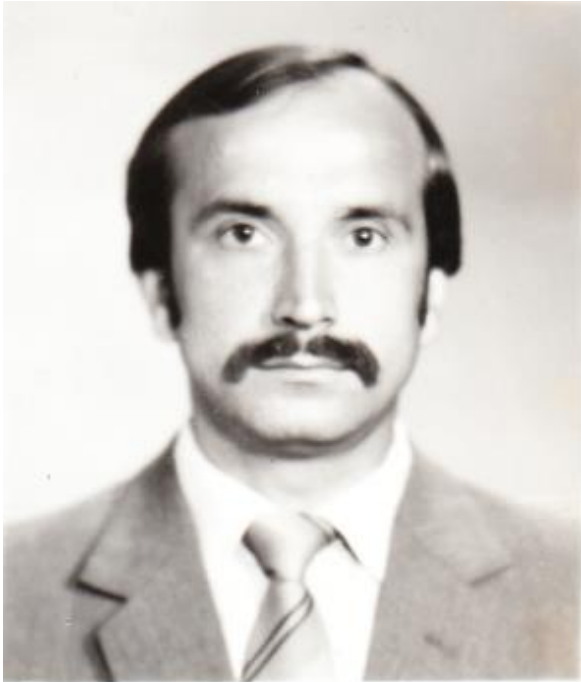
Після закінчення інституту (1976) починає працювати вчителем фізики і астрономії в Стебницькій середній школі № 11, а у 1984 році переводиться в середню школу № 4 м. Дрогобича, де працює дотепер.

За час роботи в школі випустила багато учнів. Отримані ними знання давали їм можливість здавати екзамени у найкращі вищі навчальні заклади. А деякі з них обрали таку ж професію, стали вчителями фізики. Учні Ніни Олександрівни неодноразово ставали призерами міських олімпіад з фізики та астрономії.

Вчитель є Відмінником народної освіти України, має вищу кваліфікаційну категорію й педагогічне звання «учитель-методист».

Гострою проблемою сьогодні є визнання національних сертифікатів, які були б співвідносними зі світовими стандартами. Виникає необхідність впровадження системи контролю максимальної об'єктивності та можливості вимірювання оцінки за допомогою якісних і кількісних показників, тому актуальною є проблема, над якою працює вчитель, – це форми, види і методи контролю навчальних досягнень учнів з фізики.

Крупач Володимир Романович

Народився 4 січня 1956 року в місті Єманжелінську Челябінської області. У 1963 році пішов в перший клас, у 1971 році закінчив 8 класів Стебницької середньої школи №7. 1971 року вступив до Дрогобицького механічного технікуму на факультет інструментального виробництва й у 1975 році закінчив з відзнакою цей технікум, отримавши спеціальність техника–технолога інструментального

виробництва. З 1975 року по 1977 рік проходив службу в рядах Радянської Армії командиром середнього танку.

У 1977 році вступив до Дрогобицького педагогічного інституту на фізико-математичний факультет і в 1982 році закінчив повний курс, отримавши спеціальність вчителя математики і фізики. Був скерований на роботу в Пустомитівський район Львівської області. Працював зі серпня 1982 року до вересня 1986 року вчителем у Містківській восьмирічній школі.

З 1986 року працював у Стебницькій загальноосвітній школі №11 спочатку вчителем трудового навчання, вихователем групи продовженого дня, а з 1987 року – вчителем фізики. Був одружений з Крупач (Кучер) Галиною Василівною, вчителем цієї ж школи, мав двох синів. Помер 13 березня 2007 року.

Особливу увагу приділяв роботі з обдарованими дітьми. За добру підготовку учнів до участі в міських олімпіадах з фізики, досягнення високих результатів Володимирові Романовичу оголошено численні

подяки, нагороджений грамотами. Вів позакласну роботу. У 1998 році нагороджений знаком «Відмінник освіти України».

Зі спогадів дирекції школи та вчителів, Володимир Романович був відмінним фахівцем, комунікабельним, справжнім майстром своєї справи, завжди усміхненим. Його дуже любили й поважали діти, батьки, вчителі. Директор школи Левицька З.М., пригадує, як він готував і проводив годину класного керівника про Державні символи України (на той час ще не було такої наочності). Разом із дітьми малював, клеїв, писав. Разом їздили на екскурсію до Києва. Довгий час працював головою профспілки школи. Був добрим господарем. Часто пригощав салом, запеченим на дровах. На випускному вечорі випускники, особливо хлопці, всі квіти дарували Володимир Романовичу. Це свідчить про те, як його любили діти, а він – їх.

Колотило Любов Михайлівна

Учитель Дрогобицької спеціалізованої школа I – III ступенів № 16 імені Юрія Дрогобича.

Дата народження: 31.05.1962.

Освіта: Дрогобицький державний педагогічний інститут (1984), спеціальність за дипломом – учитель математики і фізики.

Посада: вчитель фізики.

Стаж роботи: 29 років.

Категорія: спеціаліст вищої категорії.

Життєве кредо: «Повага до людей є повагою до самого себе».

Творче кредо: «Учитись важко, а навчитись ще важче, але не мусиш зупинятись ти, бо учням віддаєш усе найкраще, тоді і сам сягнеш нової висоти».

Педагогічна проблема: «Диференційований підхід у навчанні та оцінюванні знань учнів з фізики».

Основні принципи роботи та творчої діяльності:

- Доступність
- Наочність
- Науковість
- Індивідуальний підхід
- Наступність у навчанні
- Підтримка інтелектуально та творчо обдарованих дітей
- Створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу учнів.

Учні Любові Михайлівни неодноразово були призерами II етапу Всеукраїнської олімпіади з фізики.

Сьогодні Колотило Л.М. поєднує працю вчителя СШ № 16 з викладацькою діяльністю у Дрогобицькій гімназії, де зарекомендувала себе як чудовий фахівець, здатний забезпечити високий рівень викладання фізики у різнопрофільних класах.

Куца Надія Михайлівна

Учитель фізики Дрогобицької
загальноосвітньої школи № 9.

Народилася 25 вересня 1957 року в селі Летня, Дрогобицького району Львівської області.

У 1975 році закінчила Меденицьку середню школу і вступила до Дрогобицького педагогічного інституту імені Івана Франка на фізико-математичний факультет за спеціальністю «математика і фізика».

У 1980 році закінчила інститут і була призначена на посаду вчителя фізики і математики у загальноосвітню школу села Волоща Дрогобицького району, а з 1986 року переведена на посаду вчителя фізики і математики у Дрогобицьку загальноосвітню школу №9, де пропрацювала 28 років, а з 1996 року в даній школі призначена заступником директора з навчально-виховної роботи.

На уроках фізики Надія Михайлівна значну увагу приділяє результативності роботи, домагається розуміння учнями матеріалу, навчає доступно і цікаво, постійно шукає нових форм і методів роботи, працюючи над проблемою «Використання сучасних технологій при вивченні фізики як засіб пробудження інтересу до навчання».

Учні Н.М.Куцої неодноразово були призерами міських та обласних олімпіад з фізики, що свідчить про високу результативність її діяльності як педагога.

Одинак Світлана Збиславівна

Один із провідних педагогів Дрогобича Світлана Одинак народилась 9 грудня 1961 року в с. Меденичі. У 1979 році закінчила школу, з 1979 до 1984 навчалася в Дрогобицькому державному педагогічному інституті імені Івана Франка на фізико-математичному факультеті (спеціальність «Фізика і математика»). До 2003 року працювала на посаді вчителя фізики в Меденицькому сільськогосподарському училищі.

З 2003 року працює на посаді вчителя у Дрогобицькій ЗОШ І–ІІІ ступенів № 1 імені Івана Франка, реалізуючи шляхи вирішення проблеми «Використання інтерактивної технології навчання на уроках фізики та в позаурочний час».

Актуальність досвіду. Реформування освіти передбачає створення якісно нової школи – школи самореалізації особистості, здатної критично мислити, аналізувати і приймати рішення, особистості, яка прагнула б до самоосвіти і розвитку власних творчих здібностей.

Мета досвіду – максимальне залучення учнів до організації навчально-виховного процесу, спільна діяльність в режимі рівноправного спілкування.

Очікувані результати: всебічний розвиток творчих здібностей учнів, удосконалення навичок роботи з різними матеріалами, формування свідомої, активної особистості та громадянина.

КРЕДО

ПЕДАГОГІЧНЕ

Педагоги не можуть успішно когось учити, якщо в цей же час ретельно не вчаться самі.

А. Ашпероні

ПРОФЕСІЙНЕ

Майстерність учителя - це пробудити любов до творчого мислення та здобуття знань.

А. Ейнштейн

ЖИТТЄВЕ

Роби велике, не обіцяючи великого

Піфагор

Впровадження інноваційних методів навчання є запорукою розвитку учнів з різними здібностями та інтересами й передбачає розвиток абстрактного мислення, що веде до засвоєння навчального матеріалу, бажання вчитися, самостійності, старанності, вміння узагальнювати й осмислювати навчальний матеріал, формування впевненості у власних знаннях, прийняття продуманих рішень.

Особливості інноваційної педагогіки

Гасло педагога	"Не нашкодь"
Методи навчання	Проблемні, пошукові, евристичні, дослідницькі
Формула навчання	Проблемна діяльність - рефлексія - досягнення
Функції вчителя:	Організатор співдружності, консультант, керівник пошукової роботи учнів

Інтерактивне навчання – це навчання діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного розв'язання навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів. Інтерактивне навчання передбачає використання активних методів навчання:

- аналіз конкретних ситуацій
- введення в досліджувану проблему
- визначення завдання
- групова робота над ситуацією
- групова дискусія
- підсумкова бесіда

Світлана Збиславівна ставить перед собою такі педагогічні завдання:

- ✓ розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення, раціональної організації навчальної праці;
- ✓ розвиток критичного мислення учнів, здатності усвідомлювати та відстоювати свою особисту позицію;
- ✓ вироблення вміння самостійно здобувати знання, готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- ✓ формування особистого світогляду – узагальненого розуміння всього світу загалом на ґрунті великої плюралізму та поліфонії поглядів.

Шляхи реалізації: використання інноваційних технологій на уроках; створення умов для розвитку творчих здібностей; розвиток пошуково-пізнавальної активності учнів на основі проектної методики; застосування одержаних знань у нестандартних ситуаціях.

Учитель упродовж багатьох років провадить активну навчально-методичну діяльність: бере участь у засіданнях педагогічної ради школи та виступає з доповідями; систематично бере участь у засіданнях методичних комісій природничо-математичних дисциплін, є керівником творчої групи,

яка працювала над проблемою «Валеологічні підходи до диференціації навчання».

Зараз Світлана Збиславівна – член творчої групи «Компетентнісно орієнтований підхід до навчально-виховного процесу», координатор Всеукраїнського фізичного конкурсу «Левеня», член журі II етапу олімпіади з фізики.

Про високу результативність вчительської праці С.З.Одинак свідчать численні перемоги на олімпіадах з фізики, які регулярно здобувають її учні. Зокрема, у 2013 р. п'ятеро учнів Світлани Одинак стали призерами II етапу олімпіади з фізики.

На думку С.Одинак, упровадження інтерактивних технологій навчання – не самоціль. Це засіб для досягнення тієї атмосфери в класі, яка найкраще сприяє співробітництву, порозумінню й доброзичливості, надає можливості дійсно реалізувати особистісно орієнтоване навчання. Учні вчаться бути демократичними, вчаться спілкуватися, критично мислити, приймати продумано рішення.

Олійник Ярослав Петрович

Ветеран дрогобицького шкільництва,
учитель фізики Дрогобицької
загальноосвітньої школи № 17 Ярослав
Олійник у різний час працював над
методичними проблемами:

- ❖ стимулювання інтересів учнів до вивчення фізики в сучасних умовах;
- ❖ вдосконалення демонстраційного експерименту та фізичного практикуму;
- ❖ висвітлення внеску українських вчених у розвиток фізики під рубрикою «Нашого цвіту по всьому світу»;
- ❖ розвиток пізнавальних здібностей учнів у процесі навчання та виховання на уроках фізики;
- ❖ уроки узагальнення та систематизації знань учнів у старшій школі;
- ❖ актуалізація мотиваційних ресурсів навчання під час вивчення фізики у загальноосвітній школі.

Ярослав Петрович розробив методичні рекомендації щодо проведення досліду з вивчення вимушених механічних коливань, які були надруковані у журналі «Фізика в школі» (1989. – №3), розробив комплект контрольних робіт для учнів 11-ого класу гуманітарного циклу. Співпрацював з кафедрами загальної фізики й теоретичної фізики та методики викладання фізики Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка. Брав участь у рецензуванні навчально-методичних посібників: «Методичні рекомендації до практикуму розв'язання задач з фізики» за ред. Шуптара Д.Д. та Блашківа В.С. (2001); «Уроки узагальнення й систематизації знань учнів з фізики у X–XI класах загальноосвітньої школи» за ред. Столярчука Д.І. та Столярчука І.Д. (2001 рік).

За 43 роки педагогічної діяльності Ярослава Олійника його учні неодноразово були переможцями міських олімпіад з фізики та призерами обласних олімпіад з фізики та астрономії. Серед них: Мирослав Куцик – тепер кандидат фізико-математичних наук, доцент Національного університету «Київський політехнічний інститут», Ростислав Крутиголова – тепер студент Ягеллонського університету (м. Краків, Польща) та інші.

Олійник Я.П. володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням особливостей навчального матеріалу і здібностей учнів. Ярослав Петрович формує навички самостійно здобувати знання і застосовувати їх на практиці. Вміє лаконічно, образно подати матеріал, зацікавити своїм предметом. Олійник Я.П. орієнтує учнів на використання навчального матеріалу у майбутньому особистісному та професійному розвитку. Учитель користується повагою серед дітей, колег по роботі та батьків.

Плоскодняк Лідія Богданівна

Лідія Богданівна народилася 22 листопада 1957 року в м. Стрий. Навчалася в ЗОШ № 10. Закінчила фізико-математичний факультет Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка у 1980 році (спеціальність «фізика»). З 1985 року постійно працює в ЗОШ №7.

Плоскодняк Л.Б. – висококваліфікований учитель, майстер педагогічної праці. Її творча лабораторія базується на науковій основі, веде до пошуку шляхів забезпечення високого рівня знань учнів.

Лідія Богданівна в процесі вивчення предмету розвиває логічне мислення в учнів, створює проблемні ситуації відносно тем, навчає учнів користуватися методами індукції та дедукції, аналізу та синтезу, робити висновки та узагальнення.

Працює над проблемами «Інтерактивні методи навчання як основа розвитку творчих здібностей учнів та їхнього інтересу до фізики», «Використання комп'ютерно-орієнтованих технологій на уроках фізики та астрономії».

Учні Лідії Богданівни – призери міських фізичних олімпіад, учасники фізичних конкурсів.

Педагогічне кредо учителя: «Коли любов і вміння працюють разом, чекайте шедевру».

Фірко Любов Григорівна

Без перебільшення легендарний педагог Любов Григорівна Фірко народилась 18 лютого 1935 року у с. Тернава Старосамбірського району на Львівщині в селянській родині. Незважаючи на те, що батьки мали лише початкову освіту, в родині панував культ книги й дух просвітительства. Глибоку інтелігентність родини засвідчували її численні сусіди. В сім'ї ніколи не принижували гідність дітей і надзвичайно

пишались їхніми досягненнями у навчанні. Всі шестеро отримали освіту: двоє стали інженерами, двоє – вчителями, один – лікарем, ще один – фінансистом.

Початкову освіту Любов Григорівна отримала у рідному селі, а повну – в Добромильській школі. Високий професійний рівень вчителів, які закінчили європейські університети старого зразка, а також потяг до знань зумовили покликання Любові Григорівни. Одразу після школи вона працює вчителем математики у селах Мігово і Трушевичі Добромильського району, оскільки критично не вистачає фахівців. Десятки кілометрів на роботу ходить пішки.

У 1954 р. разом із молодшою сестрою Марією вступає на фізико-математичний факультет Дрогобицького педінституту. За блискучі успіхи у навчанні отримує іменну стипендію, інститут закінчує з відзнакою

Педагогічну працю як дипломований спеціаліст розпочинає 1959 р. у Бортницькій СШ Ходорівського району. Після одруження переводиться у СШ № 1 м. Дрогобича. З 1960 р. викладає фізику і математику у Дрогобицькій заочній школі, паралельно виконуючи обов'язки методиста в методичному кабінеті Дрогобицького міського відділу освіти. За сумлінну працю 1974 р. нагороджена званням «Відмінник освіти».

Упродовж 1970–1995-ого років викладає фізику, математику й астрономію у СШ № 2 м. Дрогобича. У 1980 р. Любові Григорівні присвоєно педагогічне звання «учитель-методист». Після виходу на пенсію з 1995 до 1998 р. працює учителем фізики Дрогобицької гімназії.

Коло проблем, над якими працювала Л.Г.Фірко: «Методика проведення узагальнювальних уроків фізики», «Розв'язування надскладних задач з фізики».Щороку учні Любові Григорівни займали призові місця на міських та обласних олімпіадах з фізики.

Від упорядника

Планку непростой справи викладання фізики Любов Григорівна закріпила так високо, що я уже два десятиліття поспіль міркую над тим, чи і я колись так зможу. Фантастична доступність і простота, з якою вона подавала подекуди надзвичайно складний матеріал, просто вражають. Задачі, які навіть у професіонала подекуди викликають ступор, Любов Григорівна не лише невимушено «розкушувала», але й переконувала у тому, що не такі вже вони й складні. Найбільше мене вражали у її «фірмовому» виконанні електрика й геометрична оптика.

З розповідей учителів школи та учнів Любові Григорівни знаю, наскільки це смілива й порядна людина, яка подекуди була вчителькою життя і для колег по роботі, і для своїх вихованців. Не схилитись перед удаваними авторитетами, мати відвагу сказати правду, не боятися перепрацюватись, не «сачкувати» на уроках – нехитрі заповіді, які і в часи Любові Григорівни, і тепер не кожному під силу втілити.

Хлопик Роман Миколайович

Народився 22 жовтня 1965 року в м. Дрогобичі. У 1983 р. закінчив Дрогобицьку СШ № 2. В 1984 р. вступив і в 1989 р. закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка.

З 1989 до 1992 р. працював на кафедрі теоретичної фізики та

методики викладання фізики. У 1991/1992 н. р. Р. Хлопик поєднував роботу на кафедрі з викладанням фізики в 10-их класах Дрогобицького педагогічного ліцею, який тоді лише створювався.

З 1 вересня 1992 року – вчитель фізики та астрономії Дрогобицького педагогічного ліцею. Педагогічний стаж (станом на 01. 09. 2013 р.) – 22 роки, загальний стаж – 30 років.

Уся педагогічна діяльність Хлопика Р. М. розгорталась лише в одному навчальному закладі – Дрогобицькому педагогічному ліцеї. Саме тут він сформувався як учитель, саме в ліцеї повною мірою розкрився його талант педагога, саме тут він прийшов до ідеї системного підходу у вивченні фізики. Виходячи з власного досвіду практичної роботи, Р. Хлопик дійшов висновку про те, що лише за умови розумного, збалансованого використання різноманітних форм навчальної діяльності можна домогтись позитивних результатів; лише в їхній сукупності можна

досягти мети – виявлення талановитих школярів, розвитку їхніх здібностей та залучення до творчої діяльності.

Тому, виходячи з актуальності і важливості проблеми, її специфіки (дворічний цикл навчання) і недостатньої розробленості (з об'єктивних причин – в Україні дуже мало навчальних закладів із дворічним циклом навчання) в науково-педагогічній та методичній літературі, він обрав тему свого дослідження: «Системний підхід до розвитку інтелектуальних та творчих здібностей старшокласників при дворічному циклі навчання у класах інформаційних технологій Дрогобицького педагогічного ліцею».

Мета дослідження полягає в розробці окремих компонентів науково обґрунтованої методичної системи навчання в 10–11-их класах Дрогобицького педагогічного ліцею, які б забезпечили реалізацію психолого-педагогічних положень про розвиток творчих здібностей учнів у процесі навчання. Об'єктом дослідження є навчальна діяльність учнів при вивченні фізики в 10–11-их класах Дрогобицького педагогічного ліцею в умовах системного використання різноманітних технологій навчання.

Предметом дослідження є методика розвитку творчих здібностей старшокласників у процесі вивчення фізики. В основу дослідження покладено гіпотезу про те, що вивчення і системне використання сучасних технологій з урахуванням психологічних і вікових особливостей учнів та дотриманням дидактичних вимог до навчання, через систему комплексного підходу до навчального процесу, підвищує ефективність засвоєння знань, надає творчого, дослідницького характеру навчальній діяльності, що, у свою чергу, забезпечує виховання індивідуальності учня, навичок самостійної роботи та відповідальності у самостійному прийнятті рішень. Практичне значення дослідження визначається створенням та впровадженням в практику роботи ліцею окремих компонентів системи навчання.

Всього за результатами дослідження опубліковано 12 праць, серед яких:

1. Гончаренко С., Дробчак З., Хлопик Р. Електричний струм у металах: демонстраційні досліди // Фізика та астрономія в школі. – 1999. – № 3. – С. 23–26.
2. Дробчак З.Д., Хлопик Р.М., Пелешак Р.М. Блочно-модульна організація експерименту // «Філософський збірник». – Дрогобич, 1992. – С. 41.
3. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. З досвіду проведення дворівневого перевідного екзамену з фізики в Дрогобицькому педагогічному ліцеї // Всеукраїнська науково-практична конференція «Стратегічні проблеми формування змісту курсів фізики та астрономії в системі загальної середньої освіти». – Львів, 2002. – С.37.
4. Заяць О., Григорович А., Хлопик Р. Формування творчої особистості у процесі вивчення предметів фізико-математичного циклу в Дрогобицькому педагогічному ліцеї // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць в 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НацМенАУ, 2002. – Т.2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 95–98.
5. Хлопик Р.М., Заяць О.В., Григорович А.Г. Методика організації та проведення семестрових індивідуальних творчих завдань з природничих дисциплін // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск 3: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2003. – Т.2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 345–348.
6. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Методика організації та проведення літньої навчальної практики з фізики в Дрогобицькому педагогічному ліцеї // Теорія та методика навчання математики. Фізика. Інформатики: Збірник наукових праць. Випуск 4: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2004. – Т.2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 142–145.

7. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Організація та методика проведення фізико-математичного фестивалю // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск V: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2005. – Т. 2: Теорія та методика навчання фізики. – С. 102–105.
8. Григорович А.Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в позаурочній роботі з фізики // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: збірник наукових праць. Випуск X: в 3-х томах – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2012. – Т.2 : Теорія та методика навчання фізики. – С.116–123.
9. Організація навчальної практики методом проектів: методичний посібник / Гладкевич М.І., Григорович А.Г., Заяць О.В., Кишакевич Ю.Л., Проць Л.С., Рубель О.М., Середня О.М., Сосяк Р.М., Хлопик Р.М. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2012. – 70 с.
10. Григорович А. Г., Заяць О.В., Хлопик Р.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у системі роботи з обдарованою молоддю в Дрогобицькому педагогічному ліцеї. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 32 / Редкол.: І.А.Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. – С. 95–98).

Апробація результатів дослідження здійснювалась у виступах на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Стратегічні проблеми формування змісту курсів фізики та астрономії в системі загальної середньої освіти» (Львів, 2002); на Всеукраїнських науково-практичних конференціях «Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики» (Кривий Ріг, Національна Металургійна Академія України, 2002, 2003, 2004, 2005, 2008 рр.).

Результати дослідження впроваджувалися Р.Хлопиком у навчальний процес у Дрогобицькому педагогічному ліцеї протягом 1994 – 2013 рр. у класах інформаційних технологій та упродовж 1996 – 2005 рр. – у класах економічного профілю.

Хлопиком Р.М. створено цілу низку методичних розробок, зокрема: модульно-рейтингова система оцінювання знань учнів, яку він впровадив ще у 1994–1995 н.р.; розробка дворівневого перевідного екзамену з фізики у 10-ому класі інформаційних технологій; метод творчих проектів; розробка семестрових домашніх завдань.

Має він вагомі здобутки як вчитель-предметник. Про це свідчать і результати виступів учнів Р. Хлопика на різноманітних олімпіадах, турнірах, конкурсах. Починаючи з 1994 р. серед його вихованців (а це лише учні 10–11 класів) понад 110 переможців та призерів міських олімпіад з фізики та астрономії, більше 30 обласних, 5 – Всеукраїнських. Переможцями та призерами конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт з фізики та астрономії (з 1999 р.) – стали понад 30 ліцеїстів; Всеукраїнських – 6. Команда фізиків ліцею 15 разів ставала переможцем та призером обласних етапів турнірі юних фізиків (ТЮФ), тричі – Українських фізико-математичних фестивалів.

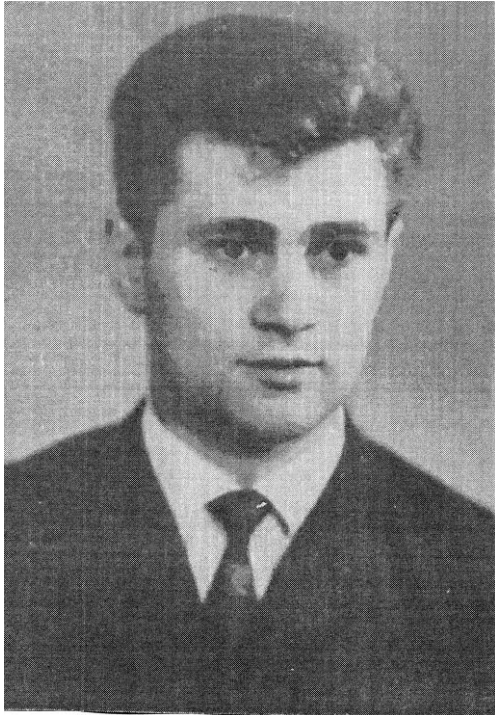
Р. Хлопик представляв Львівщину в роботі II наукової школи CERN у Женеві (Швейцарія, 2012 р.), з 1999 р. очолює секцію фізики та астрономії Дрогобицької філії обласної МАН (з 2010 р. – наукове товариство Дрогобицького педагогічного ліцею), був претендентом на звання Соросівського вчителя (1996–1997).

Активну участь брав Р. Хлопик й у підготовці та проведенні I, II та III Українських фізико-математичних фестивалів та обласних турнірів з брейн-рингу, які проводилися спільно Інститутом фізики, математики та інформатики і Дрогобицьким педагогічним ліцеєм. Так, зокрема, саме він розробляв положення про проведення фестивалю, положення про обласний турнір з брейн-рингу, був його незмінним ведучим.

Педагогічна діяльність Хлопика Р. М. неодноразово відзначалася та заохочувалася. Роман Миколайович – учитель вищої категорії (з 2003 р.), вчитель-методист (з 2003 р.), нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (1997). Нагороджений Грамотою Президента України (2002), Почесними грамотами Міністерства освіти та науки України (2000, 2006), Грамота управління освіти Львівської обласної держадміністрації (1997, 1999) Обласної МАН (2001) та багатьма іншими.

Хоменко Станіслав Вікторович

Ще один легендарний учитель фізики народився у 1939 році у м. Кременчук. В 1941 році сім'я була евакуйована до Сибіру, де до 1944 р. жив у м. Томську. Після звільнення лівобережної України переїхали до Полтави, а потім в м. Самбір Дрогобицької області.

1948 року родина переїхала в м. Дрогобич, де Станіслав Вікторович поступив у 2-ий клас СШ № 4. За час навчання найбільший вплив на нього справили викладач фізики Собко Д. Д. і тренер дитячої спортивної школи Бачмага М.С.: перший прищепив любов до фізики, техніки, що надалі стало причиною професійного вибору на вибір, а другий – до спорту, до цілеспрямованості й наполегливості у праці. Завдяки М.Бачмазі Станіслав Вікторович став майстром спорту з акробатики.

Для покращення навчально-виховного процесу роботу в школі розпочав з докорінної зміни зовнішнього вигляду фізичного кабінету, його матеріальної бази і створення умов для плідної роботи учнів і вчителів. Самотужки зробили і встановили нові учнівські столи, зашклені стелажі, скляну класну дошку, що змивалася водою, й замінили освітлення, використавши лампи денного світла. З нового великого демонстраційного стола за допомогою спеціального пульта можна було керувати роботою кінопроектора і іншими проєкційними приладами, механізмами опускання або підйому кіноекрану, штор затемнення вікон.

При фізкабінеті у позаурочний час працювали гуртки (радіотехнічний, фізичний, фото). Прилади, що були створені гуртківцями,

не тільки виставлялись на олімпіадах і виставках, але й використовувались для демонстрацій та дослідів під час проведення уроків.

Маючи відмінну матеріально-технічну базу, можна було легко в основу більшості уроків покласти демонстраційний експеримент, створити проблемну ситуацію і потім при активній участі учнів її розв'язувати. Учням було цікаво на уроках. Багато хто з них брали участь у фізичних олімпіадах, до того ж не тільки обласних, але й республіканських та всесоюзних. Отримані ними знання давали можливість успішно здавати вступні экзамені у найпрестижніші вищі навчальні заклади СРСР.

Протягом багатьох років Станіслав Вікторович призначався у склад членів журі при проведенні обласних олімпіад з фізики, був членом журі Всесоюзної олімпіади, яка проходила у Львові. Неодноразово при проведенні випускних державних экзаменів на фізико-математичному факультеті педінституту його включали до складу державної экзаменаційної комісії.

Станіслав Вікторович має звання відмінника народної освіти УРСР та відмінника освіти СРСР. Учитель-методист неодноразово друкував статті з методики розв'язування фізичних задач в журналі «Фізика в школі».

Юрків Андрій Степанович

Андрій Юрків працює у Дрогобицькій ЗОШ І–ІІІ ст. №5 на посаді директора з вересня 2010 року і є учителем фізики вищої кваліфікаційної категорії, має педагогічне звання «учитель-методист».

Закінчив фізико-математичний факультет Дрогобицького державного педагогічного інституту імені Івана Франка.

З 1998 по 2010 рік Юрків А.С. працював учителем фізики Дрогобицької гімназії, а з 2004 по 2009 рік – паралельно методистом координаційно-методичного центру відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради, використовував сучасні технології організації методичної роботи з учителями фізики та математики загальноосвітніх навчальних закладів міст Дрогобича і Стебника. За творчий та креативний підходи у роботі Андрій Степанович користується заслуженим авторитетом та повагою серед учителів. За сумлінну працю, ініціативність був нагороджений грамотами Дрогобицької міської ради.

З 2007 року Юрків А.С. є міським координатором Міжнародного інтерактивного конкурсу «Колосок», а з 2010 року – і шкільним координатором цього конкурсу. Головне управління освіти та науки ЛОДА неодноразово нагороджувало його грамотами за організацію та проведення цього конкурсу.

З 2012 року Андрій Степанович є членом методичної ради міського методичного кабінету.

Учні Юрківа А.С. систематично стають переможцями II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики, Всеукраїнського фізичного конкурсу «Левеня», Міжнародного інтерактивного природничого конкурсу «Колосок».

Андрій Степанович виступав на обласній конференції «Природничо-математична освіта у 12-річній школі», що проводилася 21.10.2008 р. у ЛОШПО з питання «Проблеми впровадження компетентнісного підходу в організацію навчального процесу з фізики у 7–8 класах».

Юрків А.С. має власні методичні розробки, що надруковані у газеті «Фізика» видавництва «Шкільний світ», – «Як учити учнів виділяти основне в матеріалі з фізики» та «Порівняння на уроках фізики». Андрій Степанович поширює свій власний педагогічний досвід формування важливих у шкільній практиці способів розумової діяльності учнів, а саме їхнє вміння виділяти головне в навчальній інформації з фізики, порівнювати та узагальнювати, під час виступів на засіданнях шкільного методичного об'єднання вчителів природничих дисциплін, міського методичного об'єднання вчителів фізики, під час проведення майстер-класів, відкритих уроків для вчителів школи та міста.

У 2013 році А. Юрків став лауреатом обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2013» у номінації «Фізика».

Яворська Віра Миронівна

Народилася 7 травня 1976 року в селі Унятичі Дрогобицького району у сім'ї робітників. 1983 року почала навчання в Унятицькій основній школі, а у 1993 році закінчила Лішнянську середню школу. У 1993 році вступила у Дрогобицький педагогічний інститут ім.Івана Франка на фізико-математичний факультет, який

закінчила у 1998 році. З 1999 року працює вчителем фізики та математики у ЗОШ I–III ступенів № 15.

Тема досвіду: «Застосування інтерактивних методик вивчення фізики та математики». Атестується у 2014 році на встановлення кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» та присвоєння педагогічного звання «старший учитель».

Зарекомендувала себе як сумлінний, відповідальний та наполегливий учитель. Любов до фізики і професії вчителя Віра Миронівна успадкувала від свого вчителя Логина Лева Васильовича. Він був сильним педагогом і настільки зумів прищепити їй (та й більшості учнів) любов до фізики, що Віра Миронівна не замислювалася про вибір вишу.

Швидка, весела, енергійна, вона спонукає учнів бути кращими, ставити цілі та досягати їх.

Майже щорічно учні Віри Миронівни стають призерами II етапу олімпіади з фізики, що свідчить про справді високу результативність її праці.

Яворську В.М. дуже любили учні нашого класу. Вона поважно входила до класу, – це я зрозуміла вже пізніше, коли самій доводилося пізнавати секрети педагога нашої школи, що на кожен урок Віра Миронівна приходила як на свято. Її голос, з гарними, справді ораторськими інтонаційними переливами, спокійна і впевнена манера викладу, стриманість у жестах створювали атмосферу, яка мала всі ознаки академічної; її доповнювала добра аура самого лектора.

Ми не лише отримували передбачену програмою суму знань з фізики, яку вмiла рука вклала у нашу свiдомiсть як певну систему, – ми поволi ставали iншими, маючи перед собою приклад високого професiоналiзму, iнтелiгентностi, шляхетностi, мудрого, стриманого i спокiйного патрiотизму. Ми мали змогу почути про тих українських учених, на iм'я яких було накладено табу. Ми захоплювалися педагогiчними пошуками вчителя, його вмiнням цікаво проводити практичнi заняття.

Паращак А.В., випускниця школи

Віра Миронівна була тихою, скромною, делікатною і доброю людиною, ніколи не підвищувала на нас голосу. Але тим не менш на її уроках стояла тиша, її предмет вчили.

Дашкевич Т., випускниця школи

Яворська В.М. була дуже цікавою людиною із надзвичайно широким світоглядом. Її інтереси сягали в царину філософії, релігії, фізики. Вона розповідала нам про Бога, про місце і роль людини.

Гарасимчук Ю., випускниця школи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Блажкевич Р.Г.	6
Бурий А.Р.	7
Винарчик Л.М.	11
Возняк В.Х.	13
Вусата Г.Г.	16
Гаврилюк Л.М.	17
Григорович А.Г.	20
Грицай В.М.	26
Добуш С.І.	28
Долгун Я.І.	30
Єгупова Л.О.	32
Іванців Л.М.	35
Іонова Н.О.	37
Крупач В.Р.	38
Колотило Л.М.	40
Куца Н.М.	42
Одинак С.З.	43
Олійник Я.П.	47
Плоскодняк Л.Б.	49
Фірко Л.Г.	50
Хлопик Р.М.	52
Хоменко С.В.	58
Юрків А.С.	60
Яворська В.М.	62